

PARTER**Klagande**

1. Gustav Dahlin
Orlångsvägen 3
123 52 Farsta

2. Jenny Eliasson
Samma adress som 1

3. Carola Granholm
Svartviksvägen 22 A
123 52 Farsta

4. Niclas Granholm
Samma adress som 3

5. Jan Vahlström
Orlångsvägen 8
123 52 Farsta

6. Katarina Vahlström Höök
Samma adress som 5

Motparter

1. Butterfly Förskola AB
Askersundsgatan 6
124 67 Bandhagen

2. Natur- och byggnadsnämnden i Huddinge kommun
141 85 Huddinge

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 21 maj 2019 i ärende nr 403-3710-2019,
se bilaga 1

SAKEN

Bygglov för nybyggnad av förskola på fastigheten Marmormjölet 9 i Huddinge kommun

DOMSLUT

Med ändring av Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut upphäver mark- och miljödomstolen Natur- och byggnadsnämnden i Huddinge kommuns beslut den 20 december 2018, NBF 2018-001909.

BAKGRUND

Natur- och byggnadsnämnden i Huddinge kommun (nämnden) har den 20 december 2018 beslutat att bevilja bygglov för nybyggnad av förskola på fastigheten Marmormjölet 9. Beslutet har överklagats av bl.a. de klagande i detta mål till Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) som i beslut den 21 maj 2019 har avvisat några överklaganden och avslagit överklagandena i övrigt. Detta beslut har överklagats till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Katarina Vahlström Höök, Jan Vahlström, Gustav Dahlin, Jenny Eliasson, Carola Granholm och Niclas Granholm har, såsom deras överklaganden får förstås, yrkat att mark- och miljödomstolen med ändring av länsstyrelsens beslut ska upphäva nämndens beslut. De har till stöd för sin talan vidhållit och utvecklat de skäl som de har framfört hos länsstyrelsen.

Butterfly Förskola AB har under målets handläggning återkallat sin ansökan om bygglov och begärt att mark- och miljödomstolen ska upphäva underinstansernas beslut och avskriva målet från vidare handläggning. Då detta innebär att klagandenas talan vinner bifall saknas skäl för ytterligare kommunikering i målet.

DOMSKÄL

Nämndens beslut ska med anledning av Butterfly Förskola AB:s återkallelse upphävas. Målet avslutas därmed.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 23 oktober 2019.

Elisabet Wass Löfstedt

Maria Bergqvist

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Elisabet Wass Löfstedt, ordförande, och tekniska rådet Maria Bergqvist. Målet har handlagts av tingsnotarien Hanna Wallin.

Klagande
Se sändlista*Motpart*
Butterfly Förskola AB
Rågsveds Skolgränd 8
124 65 Stockholm

Överklagande av beslut om bygglov för nybyggnad av förskola på fastigheten Marmormjölet 9

Beslut

Länsstyrelsen avvisar Solveig Anderssons, Sven Lindströrns, Mikaela Anderssons och Fredrik Karlssons överklagande.

Länsstyrelsen avslår överklagandena i övrigt.

Bakgrund

Natur- och byggnadsnämnden i Huddinge kommun beslutade den 20 december 2018 (NBF 2018-001909) att enligt 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, ge bygglov för nybyggnad av förskola på fastigheten Marmormjölet 9.

Katarina Vahlström Höök och Jan Vahlström (ägare till fastigheten Stuckaturen 11), Niclas och Carola Granholm (ägare till fastigheten Marmormjölet 11), Jenny Eliasson och Gustav Dahlin (ägare till fastigheten Marmormjölet 10), Mikaela Andersson och Fredrik Karlsson (ägare till fastigheten Marmormjölet 6), Luiggi Inganni (ägare till fastigheten Stuckaturen 10) samt Solveig Andersson och Sven Lindströrn (ägare till fastigheten Filtbrädan 7) har överklagat beslutet.

Motivering

Talerätt

Av 13 kap. 3 § PBL framgår att ett kommunalt beslut om bygglov får överklagas hos länsstyrelsen. I enlighet med 13 kap. 8 § PBL som hänvisar till 42 § förvaltningslagen (2017:900) får ett beslut överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot.

Datum
2019-05-21

Beteckning
403-3710-2019

Beslut om lov anses enligt fast praxis bara angå ägare av eller boende på fastigheter som gränsar direkt till den fastighet lovet gäller. Även om en gata eller väg skiljer klagandens fastighet från den i ärendet aktuella brukar rätt att överklaga anses föreligga. Därutöver anses beslutet angå ägare till fastigheter i nära grannskap, om de är särskilt berörda med hänsyn till arten och omfattningen av den aktuella åtgärden, natur- eller trafikförhållandena på platsen m.m.

Solveig Anderssons, Sven Lindströms, Mikaela Anderssons och Fredrik Karlssons fastigheter gränsar inte direkt till den fastighet bygglovet gäller. Länsstyrelsen anser inte heller att de kan anses berörda av det aktuella bygglovet på ett sätt som gör att de därigenom ändå har klagorätt. Deras överklaganden ska således avvisas.

Länsstyrelsen prövar mot denna bakgrund det överklagade beslutet endast på talan av Katarina Vahlström Höök, Jan Vahlström, Niclas Granholm, Carola Granholm Jenny Eliasson, Gustav Dahlin och Luiggi Inganni.

Förutsättningar för bygglov

Flera av klagandena har begärt att länsstyrelsen ska företa ett platsbesök. Länsstyrelsen finner att ärendet kan avgöras på befintligt underlag. Det finns därmed inte skäl för länsstyrelsen att besiktiga platsen för åtgärden.

Den aktuella fastigheten omfattas av detaljplan Dp 12-A-5 (0126K-13507) som vann laga kraft 2002. Fastigheten är avsedd för skola eller förskola i högst två våningar. Punktprickad mark får inte bebyggas. Detaljplanen anger inte någon begränsning i byggnadsarea eller byggandshöjd för den aktuella fastigheten.

Enligt 9 kap. 30 § PBL ska bygglov ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan bl.a. om den fastighet och det byggnadsverk som åtgärden avser överensstämmer med detaljplanen och åtgärden inte strider mot detaljplanen samt åtgärden uppfyller de krav som följer av tillämpliga bestämmelser i 2 och 8 kap. PBL.

I 2 kap. 6 § PBL anges bland annat att bebyggelse ska utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen, intresset av en god helhetsverkan och möjligheterna att hantera avfall. Bebyggelseområdets särskilda historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden ska skyddas. Ändringar och tillägg i bebyggelsen ska göras varsamt så att befintliga karaktärsdrag respekteras och tillvaratas.

Enligt 2 kap. 9 § PBL får bl.a. planläggning av mark- och vattenområden samt lokalisering, placering och utformning av byggnadsverk inte ske så att den avsedda användningen eller byggnadsverket kan medföra en sådan påverkan på omgivningen som innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt.

Datum
2019-05-21

Beteckning
403-3710-2019

Enligt 8 kap. 9 § PBL ska en obebyggd tomt som ska bebyggas ordnas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- eller landskapsbilden och till natur- och kulturvärdena på platsen. Tomten ska ordnas så att

1. naturförutsättningarna så långt möjligt tas till vara,
2. betydande olägenheter för omgivningen eller trafiken inte uppkommer,
3. det finns en lämpligt belägen utfart eller annan utgång från tomten samt anordningar som medger nödvändiga transporter och tillgodoser kravet på framkomlighet för utryckningsfordon,
4. det på tomten eller i närheten av den i skälig utsträckning finns lämpligt utrymme för parkering, lastning och lossning av fordon,
5. personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska kunna komma fram till byggnadsverk och på annat sätt använda tomten, om det med hänsyn till terrängen och förhållandena i övrigt inte är orimligt, och
6. risken för olycksfall begränsas.

Om tomten ska bebyggas med byggnadsverk som innehåller en eller flera bostäder eller lokaler för fritidshem, förskola, skola eller annan jämförlig verksamhet, ska det på tomten eller i närheten av den finnas tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och utevistelse. Om det inte finns tillräckliga utrymmen för att ordna både friyta och parkering enligt första stycket 4, ska man i första hand ordna friyta.

Länsstyrelsens prövning begränsas till de frågor som inte redan har avgjorts genom detaljplanen. Att ett bygglov inte får överklagas i den del det avser en fråga som redan har avgjorts genom en detaljplan framgår av 13 kap. 2 § första stycket 8. Den omgivningspåverkan som har bedömts och accepterats inom ramen för en detaljplan ska alltså inte omprövas i ett senare bygglovsärende. Det är endast den omgivningspåverkan som åtgärden genererar utöver den påverkan som prövats i detaljplanen som kan medföra att bygglov inte kan ges.

Den aktuella förskolan har två våningar och en byggnadshöjd på ca 8 meter. Byggnaden är ca 42 meter lång och 12 meter bred. Bygglovet omfattar även förråd om 17 kvm. Länsstyrelsen instämmer i nämndens bedömning att åtgärden är planenlig.

Förskolan är placerad längs med den norra sidan av fastigheten ca 4 meter från gränsen till fastigheterna Marmormjölet 10 och Marmormjölet 11. Flera av klagandena har gjort gällande att andra placeringar och utformningar av den aktuella förskolan skulle vara mer lämpliga. Länsstyrelsen kan endast pröva det överklagade beslutet, dvs. om nämnden haft fog för att meddela bygglov för förskolan i den utformning och placering som framgår av ritningarna i ärendet. Länsstyrelsen kan inte pröva huruvida alternativa placeringar eller utföranden av förskolan hade varit mer lämpliga.

Datum
2019-05-21

Beteckning
403-3710-2019

Klagandena har vidare invänt att åtgärden kommer att påverka trafiksituationen i området negativt. Den omgivningspåverkan som förskolan leder till i form av ökad trafik har redan prövats och accepterats genom detaljplanen. Att en ny förskola innebär mer trafik i området är enligt länsstyrelsen något som är oundvikligt. Det har även framförts invändningar gällande huruvida områdets befintliga avloppsanläggning klarar av en stor förskoleverksamhet. Länsstyrelsen konstaterar att ordnandet av avlopp är något som redan har prövats och bedömts möjligt i detaljplanen. Vad klagandena anfört i denna del är således inte skäl att upphäva bygglovet.

Några av klagandena har även ifrågasatt markens lämplighet med avseende på omhändertagande av stora mängder dagvatten från omkringliggande fastigheter. I detaljplanen anges att lokalt omhändertagande av dagvatten förutsätts. Länsstyrelsen finner att det inte framkommit omständigheter som ger anledning att anta att åtgärdens lokalisering, placering eller utformning skulle medföra sådana problem med dagvattenhanteringen som skulle kunna utgöra sådana betydande olägenheter för klagandena som avses i 8 kap. 9 § eller 2 kap. 9 § PBL.

Det har också gjorts gällande att det inte finns tillräckligt med parkeringsplatser till förskolan. I enlighet med 8 kap. 9 § andra stycket PBL ska friyta för lek och utevistelse prioriteras före utrymme för uppställning av fordon. Länsstyrelsen konstaterar att större delen av den aktuella tomten föreslås utgöras av friyta. I ritningarna finns 8 parkeringsplatser, inklusive handikapparkering utritad. Länsstyrelsen anser att det på tomten finns tillräckligt med utrymme för både friyta och parkering.

Flera av klagandena har vidare angett att åtgärden innebär en betydande olägenhet för dem i form av bland annat insyn, försämrad utsikt, störande lukt och försämrad luft. Klagandena har hänvisat till Mark- och miljööverdomstolens avgörande den 10 november 2017 i mål nr P 1622-17. I målet bedömdes en förskolebyggnad placerad 0,7 meter från gränsen till klagandens fastighet utgöra en betydande olägenhet.

Länsstyrelsen anser att omständigheterna i nu aktuellt ärende inte är jämförbara med omständigheterna i mål P 1622-17. Den nu aktuella förskolan är placerad ca 4 meter från tomtgränsen till Marmormjålet 10 och 11. Den föreslagna placeringen innebär att förskolan som närmast hamnar ca 12 meter ifrån bostadshuset på Marmormjålet 10 och ca 30 meter ifrån bostadshuset på Marmormjålet 11. Stuckaturen 10 och Stuckaturen 11, och bostadshusen på de fastigheterna, ligger längre bort på andra sidan Sätervägen. Länsstyrelsen finner att klagandena mot bakgrund av detaljplanens utformning haft anledning att räkna med att en förhållandevis stor förskolebyggnad kunde komma att placeras relativt nära deras fastigheter. Länsstyrelsen finner att de olägenheter som åtgärden innebär för klagandena inte går utöver vad som skäligen ska behöva tålas. Länsstyrelsen anser således att åtgärden inte utgör någon sådan betydande olägenhet, som avses i 2 kap. 9 § PBL, för klagandena att lovet av det skälet ska

Datum
2019-05-21

Beteckning
403-3710-2019

upphävas. Det saknas därmed anledning för länsstyrelsen att pröva eventuella alternativa placeringar av byggnaden.

Länsstyrelsen finner vidare att lämplighetskraven och anpassningskraven i PBL får anses uppfyllda. Vid en sammanvägd bedömning där klagandenas enskilda intresse av att åtgärden inte ska komma till stånd ställs mot sökandens intresse av att få genomföra åtgärden ska således sökandens intresse anses ha företräde. Vad klagandena har anfört och vad som i övrigt framkommit i ärendet föranleder inte någon annan bedömning. Nämnden har således haft fog för sitt beslut. Överklagandena ska därmed avslås.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt enligt bilaga.

Beslut i detta ärende har fattats och godkänts digitalt av juristen Charlotte Wallberg.

Kopia till: Natur- och byggnadsnämnden i Huddinge kommun

Datum
2019-05-21

Beteckning
403-3710-2019

Sändlista

Katarina Vahlström Höök
Orlångsvägen 8
123 52 Farsta

Jan Vahlström
Orlångsvägen 8
123 52 Farsta

Niclas Granholm
Svartviksvägen 22 A
123 52 Farsta

Carola Granholm
Svartviksvägen 22 A
123 52 Farsta

Jenny Eliasson
Orlångsvägen 3
123 52 Farsta

Gustav Dahlin
Orlångsvägen 3
123 52 Farsta

Mikaela Andersson
Orlångsvägen 5
123 52 Farsta

Fredrik Karlsson
Orlångsvägen 5
123 52 Farsta

Luiggi Inganni
Sätervägen 4
123 52 Farsta

Solveig Andersson
Norråvägen 18
123 52 Farsta

Sven Lindström
Norråvägen 18
123 52 Farsta

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.